

Ársreikningur samstæðu

Fyrir árið 2019

Ársreikningur samstæðu 2019

Vörður tryggingar hf.

Borgartúni 25

105 Reykjavík

Kt. 441099-3399

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	4
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	6
Efnahagsreikningur	7
Eiginfjáryfirlit	8
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10
Viðaukar	34

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og hluthafa Varðar trygginga hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Varðar trygginga hf. fyrir árið 2019. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2019, efnahag þess 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Verði tryggingum hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, tjónapróun og yfirlit um rekstur og efnahag.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Varðar trygginga hf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Áritun óháðra endurskoðenda

Nægjanlega víska er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Kópavogi, 26. febrúar 2020

Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir
endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson
endurskoðandi

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. ("samstæðan" eða "Vörður") fyrir árið 2019 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Aðalstarfsemi samstæðunnar felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum.

Rekstur ársins 2019

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður ársins 1.816 millj. kr. (2018: 1.246 millj. kr.) og þann 31. desember 2019 námu heildareignir samstæðunnar 24.989 millj. kr. (2018: 21.660 millj. kr.) Eigið fé í árslok 2019 nam 8.119 millj. kr. (2018: 6.753 millj. kr.) og eiginfjárlutfall samstæðunnar var 32,5% (2018: 31,2%). Gjaldþolshlutfall (SCR) í samræmi við Solvency II nam 144% í árslok eftir að tekið hefur verið tillit til fyrirhugaðrar arðgreiðslu til hluthafa, sjá nánari umfjöllun í skýringu 21 um gjaldþol (2018: 148%). Laun og tengd gjöld námu 1.299 millj. kr. (2018: 1.172 millj. kr.) og meðalfjöldi ársverka á árinu 2019 var 91,8 (2018: 86,5).

Hlutafé

Hlutafé í árslok nam 1.367,8 millj. kr. og er óbreytt frá upphafi árs. Í árslok voru tveir hluthafar, Arion banki hf. á allt hlutafé að undanskildum einum hlut sem er í eigu Varðar líftrygginga hf. og er það óbreytt frá lokum fyrra árs.

Stjórn Varðar leggur til að greidd verði 500 mkr. arðgreiðsla til eigenda félagsins vegna rekstrarársins 2019, þó þannig að hluthafafundi verði heimilt síðar á árinu 2020, skapist aðstæður til, að taka ákvörðun um frekari arðgreiðslu allt að 1.000 mkr. til viðbótar (2019 vegna 2018: 450 millj. kr.).

Stjórnarhættir

Samstæðan er eining tengd almannahagsmunum og ber að birta yfirlýsingu um stjórnarhætti sína í skýrslu stjórnar. Stjórn Varðar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í endurskoðaðri útgáfu í júní 2015. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga og váttryggingastarfsemi, hefur stjórn Varðar útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt er í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu félagsins.

Í stjórn Varðar eru fimm stjórnarmenn, þrjár konur og tveir karlar. Er kynjahlutfallið því í samræmi við lög sem kveða á um að fyrirtæki með starfsmenn fleiri en 50 skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn sé eigi lægra en 40%.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Ársreikningalög kveða á um að í yfirliti með skýrslu stjórnar tiltekinna félaga skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gera grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Þá skal yfirlitið hafa að geyma stutta lýsingu á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslega lykilmælikvarða og fleira. Hafi félagið ekki stefnu í tengslum við eitt eða fleiri mál samkvæmt lagagreininni skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu. Samstæðan telst vera eining tengd almannahagsmunum og fellur undir fyrrnefndar kröfur um upplýsingagjöf vegna innleiðingar á tilskipun Evrópusambandsins. Fyrrgreindar upplýsingar eru birtar í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu Varðar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2019 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2019. Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem hún býr við. Frekari upplýsingar um áhættuþætti eru í skýringu 31 í ársreikningnum.

Stjórn og forstjóri Varðar trygginga hf. hafa í dag farið yfir ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2019 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund Varðar að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 26. febrúar 2020

Stjórn Varðar trygginga hf.:

Benedikt Olgeirsson, stjórnarformaður

Þórá Brá Benediktsdóttir

Guðný Benediktsdóttir

Katrín Olga Jóhannesdóttir

Óskar Hafnfjörð Auðunsson

Forstjóri:

Guðmundur Jóhann Jónsson

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu 2019

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	Skýr.	2019	2018
Iðgjöld ársins		11.778.955	10.843.784
Hluti endurtryggjenda		(402.655)	(385.155)
Eigin iðgjöld	7	11.376.300	10.458.629
Fjáreignatekjur	9	1.543.638	896.354
Óinnl. afkoma vegna líftr. með fjárfest. áhættu líftr.taka	25	211.852	3.419
Fjáreignatekjur		1.755.490	899.773
Aðrar tekjur		49.358	61.445
Heildartekjur		13.181.148	11.419.847
Tjón ársins		(8.376.184)	(7.831.028)
Hluti endurtryggjenda í tjónum		155.360	193.182
Eigin tjón	8	(8.220.824)	(7.637.846)
Br. á líftr.skuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka	25	(211.852)	(3.419)
Rekstrarkostnaður	10	(2.574.313)	(2.220.363)
Vaxtagjöld		(11.793)	0
Heildargjöld		(11.018.782)	(9.861.628)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		2.162.366	1.558.219
Tekjuskattur	12	(346.364)	(312.619)
Hagnaður og heildarafkoma ársins		1.816.002	1.245.600

Skýringar númer 1 - 31 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eignir	Skýr.	2019	2018
Rekstrarfjármunir	15	672.365	324.429
Viðskiptavild	16	205.956	205.956
Fjáreignir	17	19.112.944	15.772.519
Fjárfestingar v. líftrygginga með áhættu líftryggingataka	25	1.008.120	832.720
Endurtryggingaeignir	23	308.035	308.151
Eignarhlutur í dótturfélagi	18	0	83.700
Viðskiptakröfur	14	2.777.657	2.671.971
Aðrar kröfur		117.073	120.868
Handbært fé		786.415	1.340.039
Eignir samtals		24.988.565	21.660.353
Eigið fé	19		
Hlutfé		1.367.812	1.367.812
Yfirverðsreikningur hlutafjár		3.122.232	3.122.232
Varasjóðir		2.107.141	1.499.116
Óráðstafað eigið fé		1.521.458	763.406
Eigið fé samtals		8.118.643	6.752.566
Skuldir			
Vátryggingaskuld	23	14.708.678	13.324.021
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	25	1.008.120	832.720
Skuldbinding vegna húsaleigusamninga	24	295.827	0
Tekjuskattsskuldbinding	26	37.027	14.192
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	27	493.785	513.814
Tekjuskattur til greiðslu	26	326.485	223.040
Skuldir samtals		16.869.922	14.907.787
Eigið fé og skuldir samtals		24.988.565	21.660.353

Skýringar númer 1 - 31 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit 2019

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Árið 2019	Skýr.	Hlutafé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		1.367.812	3.122.232	333.754	844.449	320.914	763.405	6.752.566
Greiddur arður 13							(449.925)	(449.925)
Hagnaður ársins							1.816.002	1.816.002
Lögb. varasjóður ...				8.199			(8.199)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						463.603	(463.603)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél. .					936.222		(936.222)	0
Innleystur hagn. dótturfél.					(800.000)		800.000	0
Eigið fé 31.12.		<u>1.367.812</u>	<u>3.122.232</u>	<u>341.953</u>	<u>980.671</u>	<u>784.517</u>	<u>1.521.458</u>	<u>8.118.643</u>

Arður á hlut 0,3

Árið 2018		Hlutafé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		1.367.812	3.122.232	271.474	804.114	315.002	326.332	6.206.966
Greiddur arður 13							(700.000)	(700.000)
Hagnaður ársins							1.245.600	1.245.600
Lögb. varasjóður ...				62.280			(62.280)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						5.912	(5.912)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél. .					844.449		(844.449)	0
Innleystur hagn. dótturfél.					(804.114)		804.114	0
		<u>1.367.812</u>	<u>3.122.232</u>	<u>333.754</u>	<u>844.449</u>	<u>320.914</u>	<u>763.405</u>	<u>6.752.566</u>

Arður á hlut 0,5

Skýringar númer 1 - 31 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymi 2019

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Handbært fé frá rekstri	Skýr.	2019	2018
Hagnaður ársins		1.816.002	1.245.600
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Fjáreignatekjur	9	(1.543.638)	(896.354)
Tekjuskattur	12	346.364	312.619
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna	15	224.024	134.750
Hreint veltufé frá rekstri		842.752	796.615
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Viðskiptakröfur, breyting		14.779	(217.701)
Hækkun eigin váttryggingaskuldar		1.384.773	1.125.236
Aðrar skuldir, breyting		(30.217)	86.085
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		2.212.087	1.790.235
Innborgaðar vaxtatekjur		384.969	754.117
Innborgaður arður		32.587	25.948
Greiddur tekjuskattur		(220.085)	(197.806)
Handbært fé frá rekstri		2.409.558	2.372.494
Fjárfestingahreyfingar			
Breyting fjáreigna		(2.318.611)	(1.622.914)
Sala rekstrarfjármuna		6.122	0
Kaup rekstrarfjármuna		(239.209)	(170.617)
Fjárfestingahreyfingar		(2.551.698)	(1.793.531)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir leiguskuldbindingar		(39.782)	0
Greiddur arður til hluthafa	13	(450.000)	(700.000)
Fjármögnunarhreyfingar		(489.782)	(700.000)
Breyting á handbæru fé		(631.922)	(121.037)
Handbært fé yfirtekið við samruna		78.298	0
Handbært fé í ársbyrjun		1.340.039	1.461.076
Handbært fé í árslok		786.415	1.340.039

Skýringar númer 1 - 31 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

1 Upplýsingar um samstæðuna

Vörður tryggingar hf. ("félagið") er íslenskt hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi og laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Félagið er með starfstöð á Íslandi og er aðsetur þess að Borgartúni 25, Reykjavík. Vörður er dótturfélag Arion banka hf. og móðurfélag Varðar líftrygginga hf.

Aðalstarfsemi félagsins felst í tryggingarekstri og fjárfestingum.

Félagið semur samstæðuársreikning fyrir árið 2019 sem hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélags þess, sem vísað er til í heild sem "samstæðunnar" og til einstakra félaga sem "samstæðufélaga". Móðurfélag félagsins er Arion banki hf. Samstæðureikningur Arion banka hf., sem gerður er í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), inniheldur bæði félagið og dótturfélagið Vörð líftryggingar hf. Samstæðureikningur Arion banka hf. er aðgengilegur á heimasíðu bankans www.arionbanki.is

2 Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og þær viðbótarkröfur sem koma fram í lögum um ársreikninga. Ársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að ákveðnir fjármálagerningar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í sérstökum lið síðar í þessari skýringu.

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill samstæðunnar. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

Eftirfarandi er samantekt um helstu reikningsskilaaðferðir:

Til að auka upplýsingagildi ársreikningsins eru skýringar við hann birtar á grundvelli þess hversu viðeigandi og mikilvægar þær eru fyrir lesandann. Það þýðir að upplýsingar sem metnar eru hvorki mikilvægar né viðeigandi fyrir notanda reikningsskilanna eru ekki birtar í skýringum.

Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikninga í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi beitingu reikningsskilaaðferða hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 3.

Ofangreint mat og forsendur eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Samstæða

Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreiknings móðurfélagsins og ársreiknings dótturfélags sem er undir stjórn þess á reikningsskiladegi. Ráðandi yfirstjórn í fyrirtækjunum fæst með því að móðurfélagið hefur vald til þess að ákveða fjármála- og rekstrarstefnu þeirra, í því skyni að hafa hag af rekstri þeirra.

Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

Eignarhlutur í dótturfélagi

Dótturfélag eru félag þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutur í dótturfélagi er færður samkvæmt kaupverði að teknu tilliti til hugsanlegrar virðisrýrnunar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok ársins. Peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar í íslenskar krónur á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning.

Tekjur og gjöld af váttryggingastarfsemi

Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrri árum en að frádrögnum iðgjöldum til næstu ára sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáættu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Tjón

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppperðra tjóna auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur samanstanda af vaxtatekjum af innstæðum í fjármálastofnunum auk vaxtatekna og gangvirðisbreytinga fjárfestinga.

Vaxtatekjur

Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikninginn miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna eru afföll, yfirverð og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og fjárhæða á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Vaxtatekjur og gangvirðisbreytingar fjármálagerninga á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í rekstrarreikningi taka til allra innleysta og óinnleysta gangvirðisbreytinga, vaxta, afleiða og gengisbreytinga. Arðstekjur eru færðar þegar þær fást greiddar.

Óinnleystur hagnaður/tap vegna líftrygginga með fjárfestingaáættu líftryggingataka

Óinnleystur hagnaður vegna líftrygginga með fjárfestingaáættu líftryggingataka er ávöxtun fjárfestinga í eigu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaáættu af samkvæmt skilmálum trygginganna.

Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, sölu- og markaðskostnaði, tölvukostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði og ýmsum öðrum kostnaði.

Starfstengd hlunnindi

Samstæðan greiðir framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði, þar sem greidd eru föst framlög til almennra lífeyrissjóða á grundvelli laga. Á samstæðunni hvílir ekki önnur greiðsluskylða eftir að þessi framlög hafa verið greidd. Framlög eru færð til gjalda eftir því sem þau falla til.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Virðisrýrnun

Fjáreignir

Á hverjum uppgjörstigi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst vera virðisrýrð ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna félagsins er yfirfarið á hverjum uppgjörstigi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu tímabilsins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstigi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörstigi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörstigi og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýtist ekki.

Rekstrarfjármunir

Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færð til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun ef hún er til staðar.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaup eða þróun fjármunarins. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim vélbúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söliverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning.

Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í endurnýjuninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Bifreiðar.....	5 ár
Áhöld og tæki.....	3 - 5 ár
Hugbúnaður.....	3 - 4 ár

Afskriftaraðferð, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstigi.

Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur samstæðan hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Samstæðan skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding er upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum að frádregnum leiguhvötum, breytilegum greiðslum vegna vísitölu, væntu hrakvirði og kaupréttum á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir.

Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Samstæðan endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Nýtingarréttur er afskrifaður á því sem styttra reynist af líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar felur í sér kauprétt á leigueign, þá er nýtingarréttur afskrifaður á líftíma leigueignar. Nýtingarréttur er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings.

Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins færð til eignar ef hún hefur myndast við kaup á dótturfélögum eða yfirtöku á starfsemi. Eignfærsla hennar miðast við yfirtökudag og heildargangvirði yfirfærðs endurgjalds, bókfært virði minnihluta í yfirtekna félaginu og gangvirði fyrri hlutdeildar í yfirtekna félaginu að frádregnu gangvirði yfirtekinna eigna og skulda miðað við yfirtökudag. Endurgjald samanstendur af gangvirði yfirfærðra eigna og skulda og eiginfjárgerningum sem gefnir eru út af samstæðunni. Endurgjaldið felur einnig í sér gangvirði hugsanlegs viðbótarendurgjalds.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eða oftar ef atburðir eða breytingar gefa til kynna virðisrýrnun á bókfærðu verði viðskiptavildar. Viðskiptavildinni er ráðstafað á yfirtökudegi til allra sjóðskapandi eininga samstæðunnar sem ætlað er að njóti samlegðar af sameiningunni óháð því hvort öðrum eignum eða skuldum hefur verið ráðstafað til þessara eininga. Hver eining sem viðskiptavild er ráðstafað til endurspeglar minstu einingu innan samstæðunnar þar sem fylgst er með viðskiptavildinni sem hluta af innri stjórnun.

Fjármálagerningar

Fjármálagerningar

Til fjármálagerninga teljast fjárfestingar í hlutabréfum og skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald.

Fjármálagerningar eru færðir í bókhald þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru fjáreignir, aðallega vegna tryggingasamninga, sem hafa fyrirfram ákveðna gjalddaga og eru ekki skráðar á opinberum markaði.

Handbært fé

Sjóður og óbundnar bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur í efnahagsreikningi er flokkaður sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef hann er tilgreindur þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fáanlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst er við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Í skýringu 17 eru fjáreignir félagsins flokkaðar eftir þeim verðmatsaðferðum sem notaðar eru til að ákvarða gangvirði þeirra. Félagið sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggir á markaðsupplýsingum.

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána og krafna, sem eru skráð þegar fjármunir eru afhentir lántakanda.

Fjáreignir eru afskráðar þegar samningsbundinn réttur samstæðunnar að fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar samstæðan hefur flutt að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldinu til annars aðila.

Fjárskuld er skráð þegar samstæðan verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding samstæðunnar skv. samningi er gerð upp með greiðslu, skuldareigandi fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Tekjum og gjöldum er einungis jafnað saman þegar reikningsskilareglur leyfa það. Jafnframt er hagnaði og tapi jafnað saman þegar uppruninn er frá svipuðum viðskiptum eins og viðskiptum með veltufjáreignir.

Vátryggingasamningar

Samstæðan gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til samstæðunnar.

Vátryggingasamningar - skilgreining

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhættu frá vátryggingataka með því að samþykkja að bæta vátryggingatakanum tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningskilaaðferðir (framhald)

Vátryggingaáhætta er áhætta, önnur en fjárhagsleg áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til útgefanda vátryggingasamnings, svo sem vegna eignatjóns, slyss, sjúkdóms eða andláts.

Skaðatryggingar og slysatryggingar

Tryggingasamningar í þessum flokki eru ábyrgðatryggingar, slysatryggingar og eignatryggingar.

Ábyrgða- og slysatryggingasamningar bæta tjón sem hinn vátryggði veldur þriðja aðila vegna afleiðinga lögmætra aðgerða hans og bætir einnig hinum vátryggða það tjón sem hann verður fyrir í samræmi við skilmála tryggingasamningsins.

Eignatryggingar greiða aðallega bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón eigna veldur því að eignirnar nýtast ekki í rekstri.

Líftryggingar

Þessir vátryggingasamningar, sem fela í sér líf- og heilsutryggingar, taka til andláts, ákveðinna sjúkdóma og afleiðinga slysa.

Fjárfestingar og líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka eru fjárfestingar í vörslu félagsins sem vátryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum tryggingarinnar. Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka er skuldbinding félagsins gagnvart umræddum vátryggingatökum að sömu fjárhæð.

Vátryggingaskuld

Samstæðan metur í lok reikningsárs hvort vátryggingaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar hennar með því að meta framtíðarfjárflæði vátryggingaskuldar. Allar breytingar á vátryggingaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi.

Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir í þeim tilgangi að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af umsömdum bótafjárhæðum eða alla áhættuna fari tjón umfram umsamda fjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum vátryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldir vegna endurtrygginga eru óuppperð endurtryggjendaiðgjöld fyrri ára að frádreginni óuppperðri hlutdeild endurtryggjenda í tjónum fyrri ára.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Eigið fé

Hlutafé

Hlutafé er flokkað sem eigið fé.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé samanstendur af uppsöfnuðum hagnaði og tapi af rekstri félagsins að frádregnum útborguðum arði til hluthafa, yfirfærslu í lögbundinn varasjóð, óinnleyst gangvirði og óinnleystan hagnað dótturfélaga. Óráðstöfuðu eigið fé er heimilt að úthluta til hluthafa í formi arðs. Hins vegar takmarka gjaldþolsskilyrði mögulegar arðgreiðslur.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af hluthöfum á aðalfundi.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Hagnaður á hlut

Hagnaður og þýntur hagnaður á hlut er reiknaður út á hlutfé. Það er gert þannig að deila hagnaði ársins sem úthlutað er til hluthafa samstæðunnar með vagnu meðaltali útistandandi hlutafjár yfir árið.

Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim sem hafa ekki verið innleiddir

Nýr staðall um leigu IFRS 16 tók gildi 1. janúar 2019 og hefur samstæðan innleitt hann í reikningsskil sín. Staðallinn setur fram nýjar kröfur um reikningsskil vegna leigusamninga og er þess krafist að færð verði leiguskuldbinding og nýtingaréttur til eignar vegna allra leigusamninga. Nýjum reikningsskilaaðferðum er lýst hér framar í skýringu 2 og áhrifum af innleiðingu IFRS 16 á samstæðuna er lýst hér að neðan.

Samstæðan innleiddi IFRS 16 samkvæmt aðferð uppsafnaðra áhrifa (e. modified retrospective approach), þar sem leigueignir eru jafnar leiguskuldum á innleiðingardegi 1. janúar 2019 og hefur það því engin áhrif á eigið fé.

Með innleiðingu IFRS 16 þá breytist eðli gjalda sem tengjast rekstrarleigusamningum þar sem samstæðan færir nú afskriftir af nýtingarrétti og vaxtagjöld af leiguskuld, en hafði áður gjaldfært leigugreiðslur á meðal rekstrargjalda línulega á líftíma samninganna. Áhrif á reikningsskilin eru lægri hagnaður ársins 2019 sem nemur 5,1 milljónum króna. Áhrif á einstaka liði rekstrarreiknings eru eftirfarandi: Hækkun afskrifta um 44,9 milljónir, hækkun vaxtagjalda um 11,7 milljónir og lækkun rekstrargjalda um 51,5 milljónir.

Á innleiðingardegi 1. janúar 2019 færði samstæðan leiguskuldbindingu að fjárhæð 290,7 milljónir og nýtingarétt að sömu fjárhæð í efnahagsreikning.

Samkvæmt IAS 17 voru allar greiðslur vegna rekstrarleigu sýndar meðal rekstrarhreyfinga í sjóðstreymi. Áhrif innleiðingar IFRS 16 á sjóðstreymi eru hækkun handbærs fjár frá rekstri um 39,8 milljónir og lækkun á handbæru fé vegna fjármögnunarhreyfinga um sömu upphæð.

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall, IFRS 9 um fjármálagerninga tók gildi 1. janúar 2018. Samstæðan nýtir sér undanþágu fyrir tryggingafélög frá innleiðingu IFRS 9 og heimild til innleiðingar samhliða IFRS 17.

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall, IFRS 17 um váttryggingasamninga hefur verið gefinn út með gildistökuþegi 1. janúar 2022. Staðallinn tekur til allra útgefina trygginga- og endurtryggingasamninga. Útgefendur tryggingasamninga skulu setja þá fram í efnahagsreikningi sem samtölu sjóðstreymis og þeirrar álagningar sem þeir fela í sér. Með sjóðstreymi er átt við áætluð iðgjöld sem samstæðan innheimtir að frádrögnum greiðslum tjóna og kostnaðar, að teknu tilliti til tíma og áhættu. Með álagningu er átt við áætlaðan hagnað af tryggingunni. Samstæðan hefur ekki lagt mat á áhrif staðalsins á reikningsskil hennar.

3 Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Stjórnendur samstæðunnar taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem geta haft áhrif á liði í efnahagsreikningi samstæðunnar á næsta rekstrarári. Stjórnendur endurmeta reglulega ákvarðanir og mót byggð á reynslu fyrri ára og öðrum viðeigandi þáttum, svo sem væntingum um framtíðaratburði þegar ákvarðanir um forsendur og mót eru teknar.

Mikilvægasta reikningshaldslega mat félagsins er mat á endanlegri bótafjárhæð tjóna. Taka þarf tillit til ýmissa óvissuþátta við mat á þeirri fjárhæð sem ætla má að félagið greiði að lokum vegna orðinna tjóna. Nánar er fjallað um mat tjónaskuldar í skýringu 23 og um áhættu henni tengda í skýringu 31.

4 Hlutverk og verkefni endurskoðunarnefndar

Endurskoðunarnefnd stjórnar sinnir tilteknum verkefnum á ábyrgðarsviði stjórnar, einkum að tryggja viðhlítandi innra eftirlit og að fjárhagsleg skýrslugerð uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til samstæðunnar í lögum og reglum. Nefndin gerir einnig tillögu til stjórnar um ráðningu og uppsögn innri og ytri endurskoðanda og fylgist með störfum þeirra.

Endurskoðunarnefnd var skipuð fjórum aðilum. Formaður nefndarinnar er í stjórn félagsins. Á starfsárinu 2019-2020 voru haldnir 8 fundir í endurskoðunarnefnd.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

5 Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem fæst við að bjóða skyldar vörur eða þjónustu sem er háður áhættu og ávinningi sem er frábrugðinn áhættu og ávinningi annarra starfspátta.

Starfspáttayfirlit er birt eftir eðli rekstrar og byggir á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Rekstrarafkoma starfspátta, eignir og skuldir, taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfspætti og til þeirra liða sem hægt er að skipta á milli starfspátta á rökraenan hátt í meira en eitt ár.

Rekstrarstarfspættir

	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2019 Samtals
2019				
Eigin iðgjöld	9.487.586	1.888.714	0	11.376.300
Fjáreignatekjur	439.857	80.509	1.023.272	1.543.638
Aðrar tekjur	30.093	19.265	0	49.358
Heildartekjur starfspátta	9.957.536	1.988.488	1.023.272	12.969.296
Eigin tjón	(7.721.054)	(499.770)	0	(8.220.824)
Rekstrarkostnaður	(1.791.482)	(597.116)	(197.508)	(2.586.106)
Rekstrarafkoma starfspátta	445.000	891.602	825.764	2.162.366
Tekjuskattur	(49.502)	(177.747)	(119.115)	(346.364)
Hagnaður ársins	395.498	713.855	706.649	1.816.002

Rekstrarstarfspættir

	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2018 Samtals
2018				
Eigin iðgjöld	8.635.172	1.823.457	0	10.458.629
Fjáreignatekjur	508.592	103.111	284.651	896.354
Aðrar tekjur	34.849	26.596	0	61.445
Heildartekjur starfspátta	9.178.613	1.953.164	284.651	11.416.428
Eigin tjón	(7.189.669)	(448.177)	0	(7.637.846)
Rekstrarkostnaður	(1.512.528)	(533.807)	(174.028)	(2.220.363)
Rekstrarafkoma starfspátta	476.416	971.180	110.623	1.558.219
Tekjuskattur	(60.481)	(199.556)	(52.582)	(312.619)
Hagnaður ársins	415.935	771.624	58.041	1.245.600

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

6 Tekjur og gjöld af skaðatryggingum

Skaðatryggingar samstæðunnar greinast þannig:

	Eigna - tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
2019				
Iðgjöld ársins	1.845.278	304.817	4.499.648	1.635.475
Tjón ársins	(924.965)	(266.358)	(4.269.662)	(1.341.832)
Rekstrarkostnaður	(413.832)	(26.872)	(859.911)	(286.637)
Hluti endurtryggjenda	(118.402)	2.730	(18.674)	(8.862)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	52.402	3.227	299.739	48.372
Afkoma fyrir tekjuskatt	440.481	17.544	(348.860)	46.516

	Ábyrgðar tryggingar	Slysa & sjúkra tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	422.673	1.056.223	9.764.114
Tjón ársins	(215.179)	(814.454)	(7.832.450)
Rekstrarkostnaður	(75.242)	(128.987)	(1.791.481)
Hluti endurtryggjenda	(22.339)	415	(165.132)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	24.364	41.846	469.950
Afkoma fyrir tekjuskatt	134.277	155.043	445.001

	Eigna - tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
2018				
Iðgjöld ársins	1.706.500	243.096	4.206.978	1.494.123
Tjón ársins	(1.127.056)	(298.079)	(3.874.934)	(1.253.139)
Rekstrarkostnaður	(349.394)	(22.688)	(726.013)	(242.005)
Hluti endurtryggjenda	(112.268)	31.710	(31.543)	(8.445)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	63.477	3.369	339.434	56.344
Afkoma fyrir tekjuskatt	181.259	(42.592)	(86.078)	46.878

	Ábyrgðar tryggingar	Slysa & sjúkra tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	375.565	866.318	8.892.580
Tjón ársins	(204.042)	(553.896)	(7.311.146)
Rekstrarkostnaður	(63.526)	(108.902)	(1.512.528)
Hluti endurtryggjenda	8.333	(23.718)	(135.931)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	28.683	52.134	543.441
Afkoma fyrir tekjuskatt	145.013	231.936	476.416

7 Eigin iðgjöld

Eigin iðgjöld sundurliðast þannig:

	2019	2018
Bókfærð iðgjöld	12.070.000	11.228.832
Breyting á iðgjaldaskuld	(291.046)	(385.048)
Hluti endurtryggjenda	(402.654)	(385.155)
Eigin iðgjöld samtals	11.376.300	10.458.629

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

8 Eigin tjón

Eigin tjón sundurliðast þannig:

	2019	2018
Greidd tjón	(7.271.700)	(7.017.790)
Hluti endurtryggjenda í greiddum tjónum	156.539	108.235
Breyting á bóta- og tjónaskuld	(1.104.484)	(813.238)
Breyting á hluta endurtryggjenda í bóta- og tjónaskuld	(1.179)	84.947
Eigin tjón samtals	(8.220.824)	(7.637.846)

9 Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur sundurliðast þannig:

	2019	2018
Vaxtatekjur	908.924	751.395
Gangvirðisbreytingar fjárfestinga	619.343	140.405
Aðrar tekjur eða gjöld af fjárfestingum	32.907	28.674
Fjárvörslubóknanir	(17.536)	(24.120)
Fjáreignatekjur samtals	1.543.638	896.354

Vaxtatekjur sundurliðast þannig:

	2019	2018
Vextir og verðbætur af verðbréfum	668.985	537.053
Vextir og verðbætur af bankainnstæðum	74.576	58.672
Vextir af viðskiptakröfum	165.363	155.670
Vaxtatekjur samtals	908.924	751.395

10 Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður greinist þannig:

	2019	2018
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	822.901	656.066
Laun og launatengd gjöld	1.298.995	1.171.963
Sölu- og rekstrarkostnaður	452.417	392.334
Rekstrarkostnaður samtals	2.574.313	2.220.363

11 Starfsmannamál

Laun og tengd gjöld

	2019	2018
Laun	992.104	912.052
Tryggingagjald og fjársýsluskattur	138.847	128.594
Mótframlög í lífeyrissjóði	141.449	120.927
Önnur launatengd gjöld	26.595	10.391
Laun og launatengd gjöld	1.298.995	1.171.963

Stöðugildi að meðaltali

	91,8	86,5
--	------	------

Laun og hlunnindi stjórnenda greinast þannig:

Forstjóri og 4 framkvæmdastjórar (2018: 5)	147.473	160.696
Stjórn og nefndarmenn í endurskoðunarnefnd	28.103	26.029
Samtals	175.576	186.725

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

12 Tekjuskattur

Tekjuskattur ársins er 20% og er óbreyttur frá fyrra ári.

Tekjuskattur skiptist þannig:

	2019	2018
Tekjuskattur til greiðslu	321.011	217.723
Yfirtekið við samruna við Tekjuvernd hf.	(3.099)	0
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu	22.835	89.581
Sérstakur fjársýsluskattur	5.474	5.317
Mismunur á sköttum fyrra árs	143	(2)
Gjaldfærður tekjuskattur	<u>346.364</u>	<u>312.619</u>
Virkt skatthlutfall:	2019	2018
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>2.162.366</u>	<u>1.558.217</u>
Tekjuskattur m. v. gildandi skatthlutfall	20,0% 432.473	20,0% 311.644
Óskattskyldar tekjur	-4,0% (85.539)	-0,3% (4.348)
Ófrádráttarbær gjöld	0,0% 11	0,0% 6
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	1,3% 5.474	1,7% 5.317
Aðrar breytingar	-0,3% (6.055)	0
Tekjuskattur	<u>16,0% 346.364</u>	<u>20,1% 312.619</u>

13 Arður

Á árinu 2019 var samþykkt að greiða 450 millj. kr. arð til hluthafa. Árið 2018 nam arðgreiðslan 700 millj. kr. Stjórn Varðar leggur til að greidd verði 500 mkr. arðgreiðsla til eigenda félagsins vegna rekstrarársins 2019, þó þannig að hluthafafundi verði heimilt síðar á árinu 2020, skapist aðstæður til, að taka ákvörðun um frekari arðgreiðslu allt að 1.000 mkr. til viðbótar.

14 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:

	2019	2018
Viðskiptakröfur vegna váttryggingastarfsemi	<u>2.777.657</u>	<u>2.671.971</u>
Niðurfærslureikningur viðskiptakrafna greinist þannig:		
Niðurfærsla viðskiptakrafna í upphafi árs	42.695	47.494
Hækkun (lækkun) varúðarniðurfærslu viðskiptakrafna á árinu	41.525	36.235
Endanlega afskrifaðar viðskiptakröfur á árinu	<u>(37.840)</u>	<u>(41.034)</u>
Niðurfærsla viðskiptakrafna í lok árs	<u>46.380</u>	<u>42.695</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

15 Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Rekstrar- fjármunir	Nýtingar- réttur	Óefnislegar eignir	Samtals
Árið 2019				
Heildarverð 1.1.	330.375	290.730	446.449	1.067.554
Yfirtekið við samruna	3.265	0	0	3.265
Viðbót á árinu	35.197	37.405	204.012	276.614
Verðbætur á árinu	0	7.473	0	7.473
Selt og niðurlagt á árinu	(72.746)	0	(26.592)	(99.338)
Heildarverð 31.12.	296.091	335.608	623.869	1.255.568
Afskrifað áður	163.943	0	288.452	452.395
Afskrifað á árinu	52.091	44.845	127.088	224.024
Selt og niðurlagt á árinu	(65.623)	0	(27.593)	(93.216)
Afskrifað samtals 31.12.	150.411	44.845	387.947	583.203
Bókfært verð í árslok	145.680	290.763	235.922	672.365
Afskriftarhlutföll	0-33%	1-8 ár	20-33%	
Árið 2018				
Heildarverð 1.1.	225.318	0	380.889	606.207
Viðbót á árinu	105.057	0	65.560	170.617
Selt og niðurlagt á árinu	0	0	0	0
Heildarverð 31.12.	330.375	0	446.449	776.824
Afskrifað áður	120.552	0	197.093	317.645
Afskrifað á árinu	43.391	0	91.359	134.750
Afskrifað samtals 31.12.	163.943	0	288.452	452.395
Bókfært verð í árslok	166.432	0	157.997	324.429
Afskriftahlutföll	0-33%	-	20-33%	

16 Viðskiptavild

Viðskiptavild samstæðunnar er að stærstum hluta vegna kaupa á líftryggingastarfsemi sem sameinuð var Verði líftryggingum hf. en einnig vegna kaupa á skaðatryggingastarfsemi sem var síðar sameinuð Verði tryggingum hf.

Við mat á virði viðskiptavildarinnar er horft til virðis Varðar trygginga og er byggt á virðisrýrnarprófi sem Arion banki lét framkvæma í byrjun árs 2020 á eignfærðri viðskiptavild tengdri Verði. Byggt er á áætlunum Varðar trygginga og Varðar líftrygginga um rekstur næstu fimm ára og 12,5% og 12,8% ávöxtunarkröfu. Niðursaðan er að endurheimtanlegt virði Varðar trygginga er umfram bókfært virði félagsins og að ekki er ástæða til niðurfærslu.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir

Flokkun og gangvirði. Eftirfarandi tafla sýnir flokkun samstæðunnar á fjáreignum og fjárskuldum og gangvirði þeirra. Enginn munur er á bókfærðu verði og gangvirði.

	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði	Lán og kröfur	Bókfært alls	Gangvirði
31.12.2019				
Fjáreignir	19.112.944	0	19.112.944	19.112.944
Aðrar eignir	0	3.085.692	3.085.692	3.085.692
Handbært fé	0	786.415	786.415	786.415
Fjáreignir samtals	19.112.944	3.872.107	22.985.051	22.985.051
Aðrar fjárskuldir	0	820.270	820.270	820.270
31.12.2018				
Fjáreignir	15.772.519	0	15.772.519	15.772.519
Aðrar eignir	0	2.980.122	2.980.122	2.980.122
Handbært fé	0	1.340.039	1.340.039	1.340.039
Fjáreignir samtals	15.772.519	4.320.161	20.092.680	20.092.680
Aðrar fjárskuldir	0	736.854	736.854	736.854

Stigkerfi gangvirðis. Taflan hér að neðan sýnir fjármálagerninga færða á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninganna. Horft er í gegnum hlutdeildarsjóði þannig að undirliggjandi eignir þeirra eru flokkaðar í stig 1 sé verð þeirra skráð á virkum markaði. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: matið byggir á skráðu verði á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: matið byggir á öðrum breytum en skráðu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verði). Sem dæmi má nefna hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum sem ekki eru skráðir á markað en fjárfesta að mestu leyti í verðbréfum skráðum á markað.

Stig 3: matið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Þegar um skuldabréf er að ræða er m.a. stuðst við mat á greiðsluhæfi útgefanda skuldabréfanna. Í tilviki hlutabréfa er stuðst við verðmat félags byggt á afkomu eða samanburði við sambærilegar eignir. Mat verðbréfafjóða byggir á gögnum frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestastjóða.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
31.12.2019				
Fjáreignir	14.370.015	4.696.212	46.717	19.112.944
31.12.2018				
Fjáreignir	12.950.774	2.781.480	40.265	15.772.519

Engar breytingar eru á flokkun milli ára. Ekkert verðbréf hefur tapast á árinu.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Bókfært verð fjáreigna greinist þannig:

	2019	2018
Skráð skuldabréf	12.313.736	11.061.948
Skráð hlutabréf	1.939.606	1.672.442
Hlutdeildarskírteini	3.283.481	1.784.368
Óskráð skuldabréf	129.617	175.388
Óskráð hlutabréf	371.457	220.580
Fagfjárfestasjóðir	1.075.047	857.793
Fjáreignir samtals	19.112.944	15.772.519

Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands greinast þannig:

	2019	2018
Verðbréf með ábyrgð ríkissjóðs	7.289.260	7.117.775
Verðbréf með ábyrgð lánastofnana eða sveitarfélaga	3.751.682	3.030.270
Önnur verðbréf	1.272.794	913.903
Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands samtals	12.313.736	11.061.948

18 Eignarhlutur í dótturfélagi

Samstæðan átti í byrjun árs 100% hlut í Tekjuvernd ehf. Meginstarfsemi Tekjuverndar var ráðgjöf og sölustarfsemi á sviði trygginga og lífeyrissparnaðar. Tekjuvernd var slitið með samruna við móðurfélagið, Vörð líftryggingar hf. miðað við 1. janúar 2019.

19 Eigið fé

Hlutafé Varðar samkvæmt samþykktum nam 1.367,8 milljónum kr. í árslok og er það allt greitt. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut. Heimilt er að hækka hlutafé með ályktun hluthafafundar og þarf til sama magn atkvæða og til breytinga á samþykktum. Hluthafar skulu hafa forgangsrétt að öllum nýjum hlutum í hlutfalli við skráða hlutafjáreign sína. Hluthafafundur einn getur ákveðið lækkun hlutafjár. Ekki er heimilt að veita lán út á hluti. Heimilt er að kaupa eigin hluti að því marki sem lög leyfa. Óheimilt er að neyta atkvæðisréttar fyrir þá hluti sem félagið á sjálft.

Yfirverð innborgaðs hlutafjár sýnir þá fjárhæð sem hluthafar hafa greitt fyrir hlutabréf umfram nafnverð. Lögbundinn varasjóður sýnir þá fjárhæð sem bundið hefur verið lögum samkvæmt. Árlega skal leggja í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 25% af hlutafé og er óheimilt að úthluta honum til greiðslu arðs.

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður að frádragnum arðgreiðslum og framlögum í varasjóð og bundna reikninga samkvæmt lögum nr. 3/2006. Óráðstafað eigið fé er frjálst til greiðslu arðs, þó með þeim takmörkunum að uppfylla þarf lögbundnar kröfur um lágmark eigin fjár.

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal samstæðan binda óinnleystan hagnað af matsbreytingum á fjáreignum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði gegnum rekstur og færa á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta sem arði, að teknu tilliti til skattáhrifa eftir því sem við á.

Í samræmi við ofangreind lög er afkoma dótturfélaga, sem færð er í rekstrarreikning móðurfélags og er umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færð á bundinn eiginfjárreikning.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

20 Eiginfjárstýring

Áhættustýringu eigin fjár samstæðunnar er ætlað að tryggja nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri. Stefna samstæðunnar er að viðhalda sterkri eiginfjárstöðu og skapa þannig öryggi fyrir viðskiptavinum samstæðunnar.

Til að tryggja þetta beitir samstæðan skilvirkri ráðstöfun fjármagns og viðskiptaþróun sem tryggir ávöxtun eigin fjár, fjárhagslegum sveigjanleika til viðhalds sterkri lausafjárstöðu og samræmingu samsetningar eigna við áhættu í greininni.

Kröfur um eigið fé eru skilgreindar í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, þar sem fjallað er um eigið fé sem gjaldþol. Nánar er fjallað um gjaldþol samstæðunnar í skýringu nr. 21.

21 Gjaldþol

Útreikningur, samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, á gjaldþolskröfu samstæðunnar í árslok gaf 4.579,6 millj. kr. Reiknað gjaldþol samstæðunnar er 6.609,5 millj. kr. Gjaldþolshlutfall er hlutfallið milli reiknaðs gjaldþols og lágmarksgjaldþols. Mismunur á reiknuðu gjaldþoli og bókfærðu eigin fé samstæðunni auk gjaldþolshlutfalls kemur þannig fram í árslok:

	2019	2018
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	8.118.643	6.752.566
Leiðrétting til samræmis við matsreglur Solvency II	(1.055.453)	(520.267)
Skatteign	252.282	145.245
Viðskiptavild	(205.956)	(205.956)
Ráðgerð arðgreiðsla	(500.000)	(450.000)
Reiknað gjaldþol	6.609.516	5.721.588
Gjaldþolshlutfall	144%	148%

22 Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut er hlutfall hagnaðar og vegins meðaltals fjölda hluta á árinu.

	2019	2018
Hreinn hagnaður	1.816.002	1.245.600
Vegið meðaltal fjölda hluta á árinu	1.367.812	1.367.812
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	1,33	0,91

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

23 Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld er samsett úr tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna úppgerðra tjóna. Hún er metin sem fjárhæð tilkynntra úppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Vátryggingaskuld greinist þannig:

Vátryggingaskuld (heild):	2019	2018
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	7.228.522	6.281.144
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.939.977	1.782.872
Bóta- og tjónaskuld	9.168.499	8.064.016
Iðgjaldaskuld vegna jafnaðariðgjaldstrygginga	710.372	703.690
Iðgjaldaskuld vegna greiðslujöfnunar	4.829.807	4.556.315
Vátryggingaskuld samtals	14.708.678	13.324.021

Hlutdeild endurtryggjenda:	2019	2018
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	(221.340)	(205.755)
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	(82.352)	(99.116)
Iðgjaldaskuld	(4.343)	(3.280)
Hlutdeild endurtryggjenda í vátryggingaskuld samtals	(308.035)	(308.151)

Vátryggingaskuld í eigin hlut:	2019	2018
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	7.007.182	6.075.389
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.857.625	1.683.756
Bóta- og tjónaskuld	8.864.807	7.759.145
Iðgjaldaskuld	5.535.836	5.256.725
Vátryggingaskuld í eigin hlut samtals	14.400.643	13.015.870

Tjónaskuld

Samstæðan notar tölfraeðiaðferðir við að áætla endanlegan kostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd orðnum tjónum í skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum.

Tjónaskuld vegna tilkynntra tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til samstæðunnar að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónasviðs vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurmat á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirbyggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi vátryggingagrein notuð.

Liðurinn ótilkynnt tjón er áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum og viðbótarkostnaði vegna tjóna sem ekki eru að fullu komin fram. Í frumtryggingum byggist matið á tjónareynslu.

Bótaskuld - líftryggingar

Mat tilkynntra tjóna í þeim tryggingum er falla í flokk líftrygginga er sjaldnast háð mikilli óvissu, þar sem vátryggingafjárhæð er sú bótafjárhæð sem greiðist vegna tjónsins. Í líftryggingum er áætlað fyrir ótilkynntum tjónum. Það er gert í þeim tilgangi að mæta þeim tófum sem hugsanlega geta orðið á tilkynningu um tjónsatburð til félagsins. Við matið var stuðst við framkomin ótilkynnt tjón árin 2010 - 2019.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

23 Vátryggingaskuld (framhald)

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2019:

	Heild	Hlutdeild endur- trygginga	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	6.281.144	(205.755)	6.075.389
Ótilkynnt tjón	1.782.872	(99.116)	1.683.756
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	0	0	0
Alls í upphafi árs	<u>8.064.016</u>	<u>(304.871)</u>	<u>7.759.145</u>
 Greidd tjón á árinu	 (7.271.700)	 156.539	 (7.115.161)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	4.731.824	(216.811)	4.515.013
- vegna tjóna fyrri ára	3.644.359	61.451	3.705.810
Tjónaskuld í árslok	<u>9.168.499</u>	<u>(303.692)</u>	<u>8.864.807</u>
 Tilkynnt tjón	 7.228.522	 (221.340)	 7.007.182
Ótilkynnt tjón	1.939.977	(82.352)	1.857.625
Alls í lok árs	<u>9.168.499</u>	<u>(303.692)</u>	<u>8.864.807</u>
<i>Iðgjaldaskuld:</i>			
- í ársbyrjun	5.260.005	(3.280)	5.256.725
Breyting ársins	280.174	(1.063)	279.111
- í árslok	<u>5.540.179</u>	<u>(4.343)</u>	<u>5.535.836</u>

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2018:

	Heild	Hlutdeild endur- trygginga	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	5.566.957	(120.808)	5.446.149
Ótilkynnt tjón	1.663.601	(99.116)	1.564.485
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	0	20.220
Alls í upphafi árs	<u>7.250.778</u>	<u>(219.924)</u>	<u>7.030.854</u>
 Greidd tjón á árinu	 (7.017.790)	 108.235	 (6.909.555)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	4.394.691	(129.683)	4.265.008
- vegna tjóna fyrri ára	3.436.337	(63.499)	3.372.838
Tjónaskuld í árslok	<u>8.064.016</u>	<u>(304.871)</u>	<u>7.759.145</u>
 Tilkynnt tjón	 6.281.144	 (205.755)	 6.075.389
Ótilkynnt tjón	1.782.872	(99.116)	1.683.756
Alls í lok árs	<u>8.064.016</u>	<u>(304.871)</u>	<u>7.759.145</u>
<i>Iðgjaldaskuld og yfirfærður sölukostnaður:</i>			
- í ársbyrjun	4.878.441	(18.661)	4.859.780
Breyting ársins	381.564	15.381	396.945
- í árslok	<u>5.260.005</u>	<u>(3.280)</u>	<u>5.256.725</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

24 Leigusamningar

Samstæðan hefur gert leigusamninga um starfsstöðvar þess við Borgartún 25 í Reykjavík, í Reykjanesbæ og á Akureyri.

Leiguskuldbinding greinist þannig:

	2019
Staða 1.1. við innleiðingu IFRS 16	290.730
Nýr samningur á árinu	37.405
Afborganir á árinu	(39.782)
Hækkun vegna verðbóta	7.474
Leiguskuldbinding í árslok	<u>295.827</u>

Fjárhæðir færðar í rekstrarreikning

	2019
Afskriftir af nýtingarrétti	44.845
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingu	11.744
Samtals	<u>56.589</u>

25 Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka greinist þannig:

	2019	2018
Staða í ársbyrjun	832.720	868.891
Innborguð söfnun	43.103	46.713
Endurgreidd söfnun	(72.922)	(80.691)
Ávöxtun fjárfestinga	211.852	3.419
Þóknagjöld	(6.633)	(5.612)
Líftr.skuld með fjárf.áhættu líftr.taka samtals í árslok	<u>1.008.120</u>	<u>832.720</u>

26 Skatteign og tekjuskattsskuldbinding

Félögin innan samstæðunnar voru í upphafi árs með ólíka stöðu gagnvart skatteign og skattskuldbindingu. Móðurfélagið færði skatteign en dótturfélagið skattskuldbindingu. Í árslok eru bæði félögin með bókfærða tekjuskattsskuldbindingu.

Breyting ársins greinist þannig:

	2019	2018
Tekjuskattsskuldbining (-eign) í ársbyrjun	14.192	(78.345)
Tekjuskattsskuldbinding samrunafélags í ársbyrjun	(3.099)	0
Tekjuskattur ársins, reiknaður	346.364	315.577
Tekjuskattur til greiðslu á næsta ári vegna rekstrar á árinu	(326.485)	(223.040)
Aðrar breytingar	6.055	0
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	<u>37.027</u>	<u>14.192</u>

Skatteign/skuldbinding samstæðunnar skiptist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2019	2018
Rekstrarfjármunir	18.302	16.658
Viðskiptakröfur	17.777	(2.996)
Frestaður gengismunur	948	530
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	<u>37.027</u>	<u>14.192</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

27 Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir greinast þannig:

	2019	2018
Viðskiptaskuldir	145.951	118.244
Fyrirframgreidd iðgjöld	39.326	131.099
Skuldir vegna endurtygginga	21.535	42.844
Aðrar skammtímaskuldir og áfallin gjöld	286.973	221.627
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals	<u>493.785</u>	<u>513.814</u>

28 Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila:

Arion banki hf., móðurfélag Varðar og eigandi alls hlutfjár, dóttur- og hlutdeildarfélög móðurfélagsins, stjórnarmenn samstæðunnar og móðurfélagsins sem og varamenn, lykilstjórnendur samstæðunnar og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra teljast vera tengdir aðilar hennar. Viðskipti samstæðunnar við tengda aðila eru gerð á markaðsvirði og armslengdarsjónarmiða gætt. Hér að neðan er yfirlit yfir viðskipti samstæðunnar á árinu við tengda aðila og lögaðila tengda þeim.

Viðskipti við tengda aðila 2019:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Móðurfélag	289.084	56.022
Dóttur- og hlutdeildarfélög móðurfélagsins	46.979	17.803
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	25.588	46.672
	<u>361.651</u>	<u>120.497</u>

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2019:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Móðurfélag	1.408	1.177
Dóttur- og hlutdeildarfélög móðurfélagsins	2	410
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.581	560
	<u>2.991</u>	<u>2.147</u>

Viðskipti við tengda aðila 2018:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Dótturfélag	17.686	0
Móðurfélag	295.150	14.824
Dóttur- og hlutdeildarfélög móðurfélagsins	1.490	18.864
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	8.106	0
	<u>322.432</u>	<u>33.688</u>

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2018:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Móðurfélag	2.413	0
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.512	0
	<u>3.925</u>	<u>0</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Liðir utan efnahags

Heildarskuldbinding vegna óinnkallaðra fjárfestinga til framtakssjóða í árslok nam 89,7 millj. kr. (2018: 197,5 millj. kr.).

30 Atburðir eftir lok reikningstímabils

Engin efnisleg atriði hafa komið fram eftir reikningsskiladag sem krefjast myndu lagfæringar og breytingar á ársreikningi félagsins 2019. Þann 26. febrúar 2020 staðfestu stjórn og forstjóri ársreikninginn.

31 Áhættustýring

Samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og stendur frammi fyrir eftirtöldum áhættum:

- Váttryggingaáhættu
- Mótaðilaáhættu
- Lausafjárahættu
- Markaðsáhættu
- Rekstraráhættu
- Eiginfjárahættu

Í skýringunum hér á eftir er gerð grein fyrir ofantöldum áhættum og þeim leiðum sem samstæðan beitir til þess að stýra þeim. Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina þá áhættu sem hún býr við, setja viðmið og hafa eftirlit með þróun áhættu.

Váttryggingaáhætta

Megináhættan sem samstæðan stendur frammi fyrir vegna hvers váttryggingasamnings er annars vegar líkur þess að hinn váttryggði atburður eigi sér stað og hins vegar óvissan um heildarfjárhæð tjóns. Eðli váttryggingasamnings, þar sem greiðsla fyrir þjónustuna (iðgjöld) eru innheimt fyrirfram en þjónustan veitt síðar, felur í sér að þessi áhætta er slembiáhætta og þess vegna ekki fyrirsjáanleg.

Í safni váttryggingasamninga þar sem líkindareikningi er beitt við verðlagningu og mat, stendur samstæðan frammi fyrir þeirri megináhættu að tjónagreiðslur verði umfram tjónaskuld. Þetta getur gerst ef fjöldi (tjónatíðniáhætta) eða alvarleiki (tjónsfjárhæðaaáhætta) tjóna verður meiri en áætlað hefur verið.

Stjórnendur samstæðunnar beita ýmsum aðferðum til að stýra váttryggingaáhættu. Sem dæmi má nefna skilgreint og skjalfest áhættumat þar sem í gildi eru ákveðin fjárhæðamörk og læknisskoðana krafist eftir fyrirfram skilgreindum viðmiðum. Stjórnendur samstæðunnar mæla reglulega hvort iðgjöld í hverri grein standi undir tjónum greinarinnar.

Markmið endurtryggingasamninga samstæðunnar er að takmarka áhættu gagnvart stór- og/eða hamfaratjónum og jafna sveiflur í afkomu einstakra tryggingagreina af völdum slíkra tjóna. Endurtryggingar gera samstæðunni jafnframt kleift að taka á sig stærri váttryggingaáhættur og þjóna þannig þörfum markaðarins, sérstaklega fyrirtækja og stofnanna sem mörg hver váttryggja eignir með verðmæti langt umfram iðgjöld og eigið fé samstæðunnar. Endurtryggjendur skulu hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki sem samsvarar til A eða hærra í langtíamati frá Standard & Poor's. Samstæðan leitast við að kaupa svonefnda umframáhættusamninga (e. excess of loss). Slíkir samningar uppfylla langstærstan hluta endurtryggingaþarfar samstæðunnar þar sem þeir virka hvoru tveggja sem vernd fyrir einstakar áhættur (stórtjón) og einnig sem vernd vegna stærri atburða sem eftir atvikum snerta margar áhættur í einum atburði (hamfaratjón).

Til að mæla og stýra váttryggingaskuldaráhættu er staða tjónaskuldar tilkynnta tjóna yfirfarin mánaðarlega. Við ákvörðun um áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum er stuðst við tjónareynslu samstæðunnar og upplýsingar um framkomin ótilkynnt tjón á árunum 2010 - 2019. Váttryggingaskuld samstæðunnar er fjármöggnuð með fjárfestingum í skuldabréfum og öðrum fjáreignum sem eru háðar markaðsáhættu. Fjárfestingaeygnir sem ætlað er að mæta váttryggingaskuld eru samkvæmt fjárfestingastefnu að stærstum hluta í skuldabréfum og innlánnum. Hlutabréfa- og endurfjármögnunaráhætta er því óveruleg.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

31 Áhættustýring (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir sundurbrot fjáreigna er mætt geta váttryggingaskuld:

	2019	2018
Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstur:		
Skráð skuldabréf	12.313.736	11.061.948
Skráð hlutabréf	1.939.606	1.672.442
Hlutdeildarskírteini	3.283.481	1.784.368
Aðrar fjáreignir	1.576.121	1.253.761
Fjáreignir samtals	19.112.944	15.772.519
Aðrar eignir	3.202.765	3.100.990
Handbært fé	786.415	1.340.039
Samtals	23.102.124	20.213.548

Váttryggingasamningar

Váttryggingasamningar eru ónæmir fyrir markaðsvöxtum, þar sem þeir eru ekki núvirtir og bera ekki samningsbundna vexti. Samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

Meðallengd váttryggingaskuldbindinga er reiknuð með því að nota sögulegar upplýsingar samstæðunnar og forvera hennar til að ákvarða uppgjörsmynstur fyrir tjónakröfur vegna váttryggingasamninga í váttryggingaskuld í efnahagsreikningi, bæði tilkynnt tjón og orðin en ótilkynnt tjón á reikningskiladegi.

Meðallengdin greinist þannig:

	2019	2018
Váttryggingaskuld - skaðááhætta (ár)	0,85	0,85
Váttryggingaskuld - slysaáhætta (ár)	1,75	1,75

Taflan hér að neðan sýnir skiptingu váttryggingaskuldar eftir tryggingartegundum:

	2019			2018		
	Heild	Hluttur endurtrygg.	Eigin hluttur	Heild	Hluttur endurtrygg.	Eigin hluttur
Ökutækjatrýggingar	9.267.626	(15.157)	9.252.469	8.076.518	(2.069)	8.074.449
Eignatrýggingar	1.197.334	2.195	1.199.529	1.191.611	3.195	1.194.806
Sjótryggingar	142.722	(80.866)	61.856	164.391	(80.000)	84.391
Ábyrgðartryggingar	676.444	(32.951)	643.493	606.378	(32.951)	573.427
Slysa- og sjúkdómatr.	1.174.183	(61.829)	1.112.354	1.009.606	(31.638)	977.968
Líftryggingar	2.250.369	(119.427)	2.130.942	2.275.517	(164.688)	2.110.829
Samtals	14.708.678	(308.035)	14.400.643	13.324.021	(308.151)	13.015.870

Mat á váttryggingaskuld og þær forsendur sem notaðar eru byggja á mati stjórnenda. Þær forsendur sem notaðar eru byggja á reynslu, því að þróun tjóna til framtíðar fylgi svipuðu mynstri og í fortíðinni, innri upplýsingum, ytri markaðsupplýsingum og væntingum og öðrum útgefnum upplýsingum. Þetta hefur í för með sér mat tengt meðaltjónakostnaði, verðbólgu og tjónatíðni fyrir hvert tjónsár. Forsendur eru endurskoðaðar reglulega í þeim tilgangi að tryggja raunhæft og sanngjarnt mat.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

31 Áhættustýring (framhald)

Afkoma samstæðunnar er næm fyrir eftirfarandi þáttum og sýnir taflan áhrif á afkomu samstæðunnar eftir skatta.

	Forsendu- breyting	2019		2018	
		Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld	Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld
Meðaltjón	+ 10%	916.357	885.554	806.402	775.915
Tjónatíðni	+ 10%	916.357	885.554	806.402	775.915
Meðaluppgjörstími tjóna stýttist um	6 mán.	(134.436)	(129.917)	(118.305)	(110.552)

Endurtryggingaáhætta

Endurtryggingaáhætta felst í því að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónum. Oft tekur langan tíma að gera upp tjón. Á þeim tíma getur fjárhagsleg staða endurtryggjanda breyst á þann hátt að hann verði ófær um að standa við skuldbindingar sínar. Samstæðan hefur sett sér endurtryggingastefnu þar sem fram kemur að endurtryggjendur skuli hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki og mörk eru sett um hve mikla áhættu samstæðan tryggir hjá hverjum endurtryggjanda.

Hlutfallsleg skipting endurtryggjenda eftir lánshæfismati er eftirfarandi:

	2020	2019
AA	28,6%	29,1%
AA-	60,2%	63,0%
A+	5,5%	2,9%
A	2,9%	2,2%
A-	2,8%	2,8%
Samtals	100,0%	100,0%

Mótaðilaáhætta

Í mótaðilaáhættu felst áhættan á því að mótaðilar samstæðunnar geti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Reglulegum mælingum á ógreiddum iðgjöldum og aldursgreiningu þeirra er ætlað að mæta og stýra þeirri áhættu vegna viðskiptakrafna. Að auki er farið yfir viðskiptasögu og lánshæfi nýrra viðskiptavina. Fjárfestingar samstæðunnar í skuldabréfum flokkast undir markaðsáhættu og eru því ekki taldar með hér. Hámarksáhætta vegna mótaðila á uppgjörstími var sem hér segir:

	2019	2018
Viðskiptakröfur	2.777.657	2.671.971
Endurtryggingaeygnir	308.035	308.151
Handbært fé	786.415	1.340.039
Samtals	3.872.107	4.320.161

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

31 Áhættustýring (framhald)

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Áhættustýring samstæðunnar lágmarkar lausafjárahættu með því að sjá til þess að nægjanlegt handbært fé sé fyrir hendi á hverjum tíma. Samstæðan hefur auk þess þá stefnu að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum þess, sé hægt að innleysa með stuttum fyrirvara. Niðurbrot fjárhagslegra eigna og skulda eftir líftíma er sem hér segir:

31.12.2019	Gjaldkræft	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Óskilgr. líftími	Samtals
Eignir:							
Handbært fé	786.415	0	0	0	0	0	786.415
Fjárfestingar	0	1.341.280	120.104	6.539.280	4.442.687	6.669.593	19.112.944
Viðskiptakröfur	141.724	422.701	2.213.232	0	0	0	2.777.657
Aðrar körfur	0	0	117.073	0	0	0	117.073
Endurtryggingaeignir	0	51.770	114.438	136.806	5.021	0	308.035
Fjáreignir samtals	928.139	1.815.751	2.564.847	6.676.086	4.447.708	6.669.593	23.102.124
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	0	3.849.173	5.389.285	4.682.422	787.798	0	14.708.678
Leiguskuldbinding	0	11.012	32.960	181.778	70.077	0	295.827
Viðskiptaskuldir	0	491.727	2.058	0	0	0	493.785
Tekjuskattur til greiðslu ..	0	0	326.485	0	0	0	326.485
Fjárskuldir samtals	0	4.351.912	5.750.788	4.864.200	857.875	0	15.824.775
Eignir - skuldir	928.139	(2.536.161)	(3.185.941)	1.811.886	3.589.833	6.669.593	7.277.349
31.12.2018							
Eignir:							
Handbært fé	1.340.039	0	0	0	0	0	1.340.039
Fjárfestingar	0	0	1.008.949	5.748.575	4.479.813	4.535.182	15.772.519
Viðskiptakröfur	268.379	453.754	1.949.838	0	0	0	2.671.971
Aðrar körfur	0	0	120.868	0	0	0	120.868
Endurtryggingaeignir	0	33.370	88.364	87.173	20.429	78.815	308.151
Fjáreignir samtals	1.608.418	487.124	3.168.019	5.835.748	4.500.242	4.613.997	20.213.548
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	0	2.332.012	4.005.897	5.752.553	868.853	364.706	13.324.021
Viðskiptaskuldir	0	511.505	2.309	0	0	0	513.814
Tekjuskattur til greiðslu ..	0	0	223.040	0	0	0	223.040
Fjárskuldir samtals	0	2.843.517	4.231.246	5.752.553	868.853	364.706	14.060.875
Eignir - skuldir	1.608.418	(2.356.393)	(1.063.227)	83.195	3.631.389	4.249.291	6.152.673

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsvöxtum, verðbólgu, verði hlutabréfa og gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á virði fjármálagerninga og þar með afkomu samstæðunnar.

Til að stýra markaðsáhattu hefur samstæðan sett sér fjárfestingastefnu þar sem skilgreind eru markmið og vikmörk fyrir einstaka eignaflokka. Starfsmenn samstæðunnar fylgjast daglega með breytingum á markaði og þannig er virk stýring safnsins innan markmiða og vikmarka fjárfestingastefnu tryggð. Samstæðan hefur gert samkomulag við fjárvörsluaðila sem fylgjast með breytingum á mörkuðum og bregðast við með fjárfestingum í mismunandi eignum í samræmi við fjárfestingastefnu samstæðunnar. Stjórnendur samstæðunnar funda að lágmarki ársfjórðungslega með eignastýringaraðilum og yfirfara árangur og horfur á markaði. Stjórn samstæðunnar fylgist með heildarmarkaðsáhattu samstæðunnar á mánaðarlegum fundum sínum.

Gerð er næmnigreining fyrir ákveðnum þáttum markaðsáhattu sem sýnir hvernig breytingar á virði fjárfestinga sveiflast vegna breytinga á t.d. verði, vöxtum og verðbólgu og hvaða áhrif það myndi hafa á afkomu og eigið fé samstæðunnar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

31 Áhættustýring (framhald)

i. Vaxtaáhætta

Stór hluti fjáreigna samstæðunnar eru vaxtaberandi ríkisskuldabréf. Næmnigreining fyrir vaxtaáhattu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum á reikningsskiladegi. Markaðsvextir ársins 2019 á óverðtryggðum skuldabréfum voru frá 3,17% til 5,7% og 0,62% til 1,71% á verðtryggðum skuldabréfum (2018: 4,16% til 6,18% og 0,97% til 2,22%). Fyrir fjáreignir og váttryggingasamninga tengist næmnigreiningin aðeins því fyrrnefnda þar sem bókfært verð váttryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum á markaðsáhattu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en eins mánaðar.

Hækkun ávöxtunarkröfur um 100 punkta í árslok hefði leitt til 505,7 millj. kr. lækkunar á eignarsafni samstæðunnar á árinu 2019 (2018: 470,0 millj. kr.).

ii. Verðáhætta

Næmnigreining fyrir verðáhattu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefanda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga sem viðskipti eru með á markaði.

Vegna þess að meirihluti fjáreigna samstæðunnar er bókfærður á gangvirði og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning, munu allar breytingar á aðstæðum á markaði hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

iii. Gjaldmiðlaáhætta

Samstæðan fjárfestir óverulega í fjáreignum í gjaldmiðlum öðrum en starfrækslugjaldmiðli sínum en erlendar eignir námu um 470,1 millj. kr. í lok árs 2019 (2018: 295,2 millj. kr.). Af slíkum fjárfestingum leiðir að samstæðan ber áhattuna af því að breytingar á gengi starfrækslugjaldmiðilsins gagnvart erlendum gjaldmiðlum hafi áhrif á þær eignir sem um ræðir.

Rekstraráhætta

Rekstraáhætta er hættan á mögulegu óbeinu tapi í tengslum við mismunandi þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag og utanaðkomandi þætti svo sem lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verjast rekstraráhattu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír hennar verði fyrir skaða.

Til þess að lágmarka rekstraráhattu gerir samstæðan m.a. kröfur um að verkefni og starfsskyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhattuþáttum, þjálfun starfsfólks og faglegri uppbyggingu samstæðunnar.

Eiginfjárahætta

Eiginfjárahætta er hættan á að gæði eða magn eigin fjár séu ekki nægileg til að geta mætt kröfum um styrk til að samstæðan geti staðið við skuldbindingar sínar þrátt fyrir áföll. Samstæðan framkvæmir eigið áhattu- og gjaldþolsmat árlega (ORSA), en þar er fjárhagslegur styrkur metinn og jafnframt horft til framtíðar. Eiginfjárahætta er stýrt með því að tryggja samstæðunni nægt eigið fé á hverjum tíma.

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tjónaþróun greinist með eftirfarandi hætti:

Til viðbótar við framtíðarspár gefur þróun váttryggingaskuldar mælikvarða á getu samstæðunnar til að ákvarða endanlega tjónafjárhæð. Í efri hluta töflunnar (heildarfjárhæðir) kemur fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hefur þróast síðustu ár. Í neðri hluta töflunnar (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá þeim fjárhæðum sem birtar eru í efri hlutanum. Allar fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs.

Heildarfjárhæðir

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	2.647.351	2.911.913	3.015.332	3.266.017	3.906.425	4.248.868	4.745.964	5.095.054	5.908.168	5.471.849	7.733.650	8.143.433	
- einu ári síðar	2.860.711	3.144.359	2.961.934	3.157.087	3.628.839	3.923.292	4.857.675	4.993.515	5.936.509	6.495.428	7.424.218		
- tveimur árum síðar	2.874.252	3.213.480	3.008.500	3.216.608	3.627.754	3.916.440	4.795.185	5.279.216	6.278.641	6.863.476			
- þremur árum síðar	2.893.948	3.244.372	2.937.440	3.199.399	3.454.122	3.879.768	4.770.775	5.374.877	6.371.629				
- fjórum árum síðar	2.880.835	3.276.592	2.918.452	3.243.613	3.470.430	3.904.562	4.782.099	5.385.916					
- fimm árum síðar	2.868.091	3.260.097	2.879.940	3.236.786	3.452.929	3.894.246	4.818.714						
- sex árum síðar	2.880.042	3.265.492	2.905.558	3.287.684	3.442.002	3.911.388							
- sjö árum síðar	2.879.360	3.286.117	2.904.219	3.284.308	3.432.565								
- átta árum síðar	2.888.296	3.284.313	2.905.533	3.294.064									
- níu árum síðar	2.892.577	3.280.498	2.898.495										
- tíu árum síðar	2.903.128	3.290.291											
- ellefu árum síðar	2.902.828												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2019	2.902.828	3.290.291	2.898.495	3.294.064	3.432.565	3.911.388	4.818.714	5.385.916	6.371.629	6.863.476	7.424.218	8.143.433	58.737.017
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2019	(2.902.428)	(3.280.901)	(2.896.569)	(3.267.145)	(3.406.592)	(3.830.465)	(4.723.634)	(5.201.144)	(5.966.383)	(5.764.853)	(4.995.192)	(3.369.324)	(49.604.630)
Tjónaskuld í árslok 2019	400	9.390	1.926	26.919	25.973	80.923	95.080	184.772	405.246	1.098.623	2.429.026	4.774.109	9.132.387
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2007 og fyrr) í árslok 2019													36.112
Heildartjónaskuld í árslok 2019													9.168.499

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eigin tjón

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	2.350.848	2.585.779	2.677.615	2.900.223	3.314.125	3.774.982	4.268.531	4.974.132	5.550.327	5.250.876	7.522.827	8.005.999	
- einu ári síðar	2.540.311	2.792.191	2.630.197	2.869.161	3.338.774	3.549.749	4.421.882	4.799.327	5.684.577	6.378.450	7.221.020		
- tveimur árum síðar	2.552.336	2.853.570	2.734.125	3.120.110	3.382.108	3.653.485	4.571.359	5.102.957	6.129.755	6.762.489			
- þremur árum síðar	2.569.826	2.948.485	2.849.317	3.071.423	3.297.130	3.687.171	4.556.414	5.225.011	6.219.485				
- fjórum árum síðar	2.618.103	3.178.294	2.801.714	3.183.402	3.326.389	3.721.761	4.627.312	5.244.183					
- fimm árum síðar	2.782.048	3.129.693	2.826.480	3.176.702	3.292.199	3.759.602	4.629.120						
- sex árum síðar	2.764.840	3.204.875	2.851.622	3.208.486	3.321.819	3.783.544							
- sjö árum síðar	2.825.911	3.225.117	2.834.258	3.220.008	3.313.579								
- átta árum síðar	2.834.681	3.205.196	2.875.520	3.226.367									
- níu árum síðar	2.822.897	3.243.713	2.866.445										
- tíu árum síðar	2.869.991	3.251.418											
- ellefu árum síðar	2.870.391												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2019	2.870.391	3.251.418	2.866.445	3.226.367	3.313.579	3.783.544	4.629.120	5.244.183	6.219.485	6.762.489	7.221.020	8.005.999	57.394.040
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2019	(2.869.991)	(3.244.116)	(2.864.163)	(3.219.448)	(3.293.560)	(3.702.621)	(4.576.131)	(5.062.211)	(5.817.560)	(5.666.675)	(4.890.185)	(3.331.646)	(48.538.307)
Tjónaskuld í árslok 2019	400	7.302	2.282	6.919	20.019	80.923	52.989	181.972	401.925	1.095.814	2.330.835	4.674.353	8.855.733
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2006 og fyrr) í eigin hlut í árslok 2019													9.074
Heildartjónaskuld í eigin hlut í árslok 2019													8.864.807

Yfirlit um rekstur og efnahag - óendurskoðað

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	2019	2018	2017	2016
Helstu niðurstöðutölur				
úr ársreikningi:				
1. Iðgjöld ársins	11.778.955	10.843.784	9.726.488	8.264.756
2. Tjón ársins	8.376.184	7.831.028	7.171.251	5.782.046
3. Endurtryggjendur	247.295	191.973	332.144	334.194
4. Hreinn rekstrarkostnaður	2.327.447	1.984.890	2.056.151	2.191.217
5. Fjáreignatekjur	1.543.638	896.354	1.181.366	924.118
6. Kostnaður af fjárfestingastarfsemi	197.508	174.028	197.236	130.326
7. Hagnaður fyrir skatta	2.162.366	1.558.219	1.151.072	751.091
8. Skattar	346.364	312.619	194.421	114.235
9. Hagnaður ársins	1.816.002	1.245.600	956.651	636.856
10. Eigin váttryggingaskuld	14.400.643	13.015.870	11.890.634	9.958.923
11. Eigið fé	8.118.643	6.752.566	6.206.966	5.350.380
12. Eignir samtals	24.988.565	21.660.353	19.997.498	17.041.574

Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs.

Fjárhæðir fyrir 2016 eru samlagning á fjárhæðum samstæðu Varðar trygginga og OKKAR líftrygginga.

Helstu kennitölur:	2019	2018	2017	2016
	%	%	%	%
1. Tjónahlutfall	71,1	72,2	73,7	70,0
2. Endurtryggingahlutfall	2,1	1,8	3,4	4,0
3. Kostnaðarhlutfall	19,8	18,3	21,1	26,5
4. Samsett hlutfall	93,0	92,3	98,3	100,5
5. Hlutfall fjáreignatekna	13,1	8,3	12,1	11,2
6. Eigið fé / eigin iðgjöld	71,4	64,6	66,8	68,1
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	126,6	124,5	127,9	126,8
8. Eiginfjárhlutfall	32,5	31,2	31,0	31,4
9. Gjaldþolshlutfall	144,3	148,2	141,3	176,0
10. Arðsemi eigin fjár	24,4	19,2	16,6	18,0
Vísitala neysluverðs, ársmeðaltal	468,6	454,8	443,0	435,3
Vísitala neysluverðs, árslok	473,3	463,9	447,2	439,0

Skilgreiningar:

1. Tjónahlutfall	Tjón í % af iðgjöldum.
2. Endurtryggingahlutfall	Nettó greiðslur til endurtryggjenda í % af iðgjöldum ársins.
3. Kostnaðarhlutfall	Hreinn rekstrarkostnaður í % af iðgjöldum ársins.
4. Samsett hlutfall	Hreinn rekstrarkostnaður og tjón ársins í % af iðgjöldum ársins.
5. Hlutfall fjáreignatekna	Fjáreignatekjur í % af iðgjöldum ársins.
6. Eigið fé / eigin iðgjöld	Eigið fé í % af eigin iðgjöldum.
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	Eigin váttryggingaskuld í % af eigin iðgjöldum.
8. Eiginfjárhlutfall	Eigið fé í % af skuldum og eigin fé.
9. Gjaldþolshlutfall	Gjaldþol í % af lágmarksgjaldþoli samkvæmt lögum.
10. Arðsemi eigin fjár	Hagnaður í % af meðalstöðu eigin fjár.

